

Alia tra.
† filijs.
† populo.
† appropinquanti

sine: hymnus sempiternū. Ideo alio loco dicit psalmus: Sacrificiū laudis glorificabit me: et ibi est via qua ostendā illi salutare meū: Et beati q̄ habitāt in domo tua in secula seculorū laudabūt te: hoc ē hymnus omnibus sanctis eius. Qui sunt sancti ei? Filij isrl̄ populi appropinquātes sibi. Nemo dicat: nō in filiū isrl̄. Ne putetis iudeos filios israel esse: et nos non esse filios israel. Audeo vobis dicere fratres mei: illi nō sunt et nos sumus. Audi te quare: quia maior est nat̄ fm̄ spiritū: q̄ natus fm̄ carnem. Vbi israel: Ex Abraā. Quia Isaac ex Abraam: israel ex Isaac. Quō placuit deo Abraā: Credidit autē Abraā deo: et reputatū est illi ad iusticiā. Quisq̄s imitatus fuerit Abraā: filius est Abrae. Quisq̄s degeneravit a fide Abraam: pdidit p̄geniē Abrae. Iudei degeneraverūt: pdiderūt. Imitati sumus nos: inuenimus. Audi q̄ illi perdidērūt: Quid illis dicit dominus dicentibus filij sumus Abrae: Audi sūt ostēdare se et erigē ceruicē de nobilitate generis iusti. Et quid illis dominus? Si filij Abrae essetis facta: vtiq̄ Abrae fecissetis. Si ergo pdiderūt ipsi qd̄ filij sunt Abrae: inuenim⁹ nos vt filij sim⁹ Abrae. Credendo quippe inuenim⁹: qd̄ illi nō credēdo amiserūt: q̄ credidit Abraam deo: et reputatū est illi ad iusticiā. Et semen Abrae christ⁹: et in christo nos sum⁹: et ex israel populus: de quo populo Maria: de qua Maria christ⁹: in quo christo nos: Ergo filij israel nos. Et quō addidit vt discerneret nos: Filij isrl̄ populo appropinquāti sibi. Attēdite iudeos: si propinquāt ipsi sunt et forte p̄p̄quant. Vt aut̄ mibi aliquis: Quotidie cātāt et ipi psalmū: et cantant hymnos dei. Non auditis quod eis dixit p̄beta: Populus hic labijs me honorat: cor autē eorū longe est a me. Si illorum cor longe est: nostrum aut̄ proximū est: quia credimus: quia speramus: quia diligimus: quia christo adiuncti sumus: quia mēbra ipsius facti sumus. Nūquid membra longe sunt a capite: Si essent longe et diuisa essent: nō diceret: Ecce ego vobiscū sum omnibus diebus vsq̄ in cōsumationē seculi. Si separata essent: nō de celo diceret: Saule saule quid me p̄sequens: Si nō in nobis esset: nō diceret: Esurui et dedistis mibi māducare. Et cū dicerēt illi: Quādo te vidimus esurientē: respondit: Cū vni ex minimis meis fecistis

mibi fecistis. Ecce pp̄lis: ecce appropinquās israel: et cū illo mō spe: postea re.

Explicit Tract. de ps. CXLVIII.

Incipit Tract. de ps. CXLIX.

Exhortatio.

Laudemus dñm et in voce: et in intellectu: et in opere bono. Et sicut nos hortatur iste psalmus: cantemus ei canticū nouū. Sic em̄ incipit.

Expositio psalmi.

Cantate domino canticum nouū: Vetus homo: vetus canticū: nouus homo: nouū canticū.

Vetus testamentū: vetus canticum. Nouum testamentū: nouum canticū. In veteri testamento p̄missiones sunt temporales et terrene. Quisquis terrena diligit: vetus canticū cantat. Qui vult cantare canticum nouū: diligat eterna. Ip̄a dilectio noua est et eterna. Ideo semp̄ noua: q̄ nū q̄ veterascit. Nam si bene cōsideras: antiqū est hoc. Quomodo ergo est nouum? Nūquid fratres mei vita eterna modō nata est: Vita eterna ipse christus: et scdm̄ diuinitatem: nō modo natus est: quia in p̄ncipio erat verbū et verbū erat apud deū: et deus erat verbū. Hoc erat in p̄ncipio apud deū. Omnia per ipsum facta sūt: et sine ipso factū est nihil. Si que per ipsum facta sunt antiqua sunt: quid est ip̄e q̄ que facta sunt: Quid nisi eternus et patri coeternus. Sed nos dilapsi in peccatū: penimus ad vetustatem. Nostra em̄ vox est in illo psalmo: vbi dicit cū gemitu: Inueteraui in omnib⁹ inimiciis meis. Inueteraui homo p̄ peccatū: innouatur p̄ gratiā. Omnes ergo qui innouātur in christo: vt ad vitam eternā incipiant p̄tinere canticū nouū cantant: et hoc canticū pacis est: canticum hoc caritatis est. Quisquis se a cōiunctione sanctorū sepat: nō cantant canticū nouū: secur⁹ est em̄ vetustā animositatē: nō nouā caritatē. In noua caritate qd̄ est: Pax vinculū sancte societatis: cōpago spiritualis: edificū de lapidib⁹ viuīs. Vbi ē hoc? Nō in vno loco: sed p̄ vniuersū orbē terrarū. Audi hoc de alto psalmo: sic dicit: Cātate dño canticū nouum: cantate dño omnis terra. Et hoc intelligit: q̄ q̄ nō cū omni terra cātāt: canticū vetus cantat: ql̄bet verba de ore ei⁹ p̄cedūt. Quid em̄ attendo: quid sonet cum video quid cogitet: Et tu inquis vides quid cogitet:

Facta indicant. **N**on oculus scientiam non penetrat. Attendo quod agat: et ibi intelligo quod cogitet. Neque enim si quisque: verbi gratia: concupisceret hominem in furto: in homicidio: in adulterio: cogitationes ipsi in corde videret: sed in factis sunt quaedam que intus latent. Sed sunt et multa que procedunt in opera: et manifesta sunt etiam hominibus. Cum autem esset illi que se a concupiscentia christi caritatis: et a societate sancte ecclesie separavit: mali intus apud se non noverat nisi deus. Venit et temptatio: separavit illos et patefecit hominibus quod noverat deus. Non enim fructus ostenditur: nisi in factis. Unde dictum est: **Ex fructibus eorum cognoscetis eos.** Dixit enim dominus ad quosdam qui ovium vestitu se induunt: itus autem sunt lupi rapaces. Et ne forte fragilitas humana dinoscere non posset lupum sub ovina pelle: ait: **Ex fructibus eorum cognoscetis eos.** Querimus fructus caritatis: invenimus spem dissensionis: ex fructibus eorum cognoscetis eos. Ergo canticum eorum verum est: canticum nos canticum novum. **Si diximus fratres: omnis terra cantat canticum novum.** Qui cum omni terra non cantat canticum novum: dicat quod vult: liguis sicut alleluia: dicat tota die: dicat tota nocte: non valde aures mee inclinantur ad vocem cantantis: sed quanto mores operantis. Interrogo enim et dico: **Quid est quod cantas?** Respondet: alleluia. **Quid est alleluia?** Laudate dominum. **Veni: summi laudemus dominum.** Si tu laudas dominum: et ego laudabo dominum. **Quare in discordia sumus?** Caritas laudat dominum: discordia blasphematur dominum. **Et vultis iam nosse ubi cantetis canticum novum?** **Que dicitur est in ipso psalmo: videte quomodo fuerit et ubi fuerit: utrum per omnes gentes fuerit ista: an in una aliqua parte terrarum: et hic plene intelligetis ad quem pertineat canticum novum.** **Si quidem manifestum est illud quod de alio psalmo commemoravi: Cantate domino canticum novum.** Et ut ostenderet in canticum novo esse fructum caritatis et unitatis: addidit: **Cantate domino omnes fratres.** **Ne se sepe: ne se disjungat: triticum est ferto paleam quousque ventilet.** **Be area vix excutierit: si triticum est.** **Si fructum eorum isor ab area: inveniret te volatilia et colligeret te.** **Adde quod eorum quod discedis et volas: paleam te esse iudicas.** **Sed quod levis eras: venit vetus: et de sub pedibus bovis ablati es.** **Qui autem triticum sunt ferunt trituram: gaudet quod grana sunt: gemunt inter paleam: expectant ventilatorem quem cognoscunt redemptorem.** **Cantate domino canticum novum.** **Laus eius in ecclesia sanctorum.** **Hec est ecclesia sanctorum: ecclesia frumentorum**

toto orbe diffusorum per agrum domini seminata: quod est hic mundus: ipso domino exponente cum de seminate diceret: quia homo seminauit bonum semen in agro suo: et venit inimicus et super seminauit zizania. **Et dixerunt pueri praefamilias: Nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde hic sunt zizania? Et respondit illis: inimicus homo hoc fecit.** **Voluerunt colligere zizania: et concupiscuit illos dicens: Sinite utraq; crescere usque in messem: et in tempore messis dicam mesforibus: colligite primum zizania et alligate eas fasciculos ad comburendum ea: triticum autem meum reponite in horrea.** **Postea interrogaverunt eum discipuli dicentes: Parra nobis parabola zizaniorum.** **Et ipse exponit omnia: ut nullus hominum cordi suo tribuat quod ibi intellexerit: sed magister celi exponenti: ne dicat: exposuit sibi quod voluit.** **Si parabola proprie exponeret deus: quoniam ipse per eos loquebatur quod dicebant: quis auderet dicere: non sic debere exponere? Multo magis quoniam ipse exposuit quod proposuit ipse: quis auderet contradicere manifeste veritati? Cum autem dominus parabola hanc exponeret ait: **Qui autem seminat bonum semen est filius hominis: se utique demonstrat: Bonum vero semen filii sunt regni: ipsa est ecclesia sanctorum: zizania autem filii sunt maligni: ager est hic mundus.** **Si videte fratres: quia per mundum seminatum est bonum semen: et per mundum seminata sunt zizania.** **Nunc quid in parte triticum: et in parte zizania? Per totum triticum: et per totum zizania.** **Ager domini mundus est: non africa: Non quod fert fra ista getulie sexagenum aut octogenum: et numidia fert densum: non sic est deo ager suus.** **Ubiq; illi fertur fructus: et octogenum: et sexagenum: et tricenum.** **Quid tamen vide quod velis esse si cogitas ad domini fructum pertinere.** **Ergo ecclesia sanctorum ecclesia catholica est.** **Ecclesia sanctorum non est ecclesia hereticorum.** **Ecclesia sanctorum illa est quam praesignavit deus antequam videret: et exhibuit ut videret.** **Ecclesia sanctorum erat ante in codicibus: modo in gentibus.** **Ecclesia sanctorum ante tantummodo legebat: nunc et legit et videt.** **Quamdo solum legebat credebatur: modo videt et contradicit.** **Laus eius in ecclesia sanctorum.** **Letetur israel in eo qui fecit eum.** **Quid est israel: videns deum.** **Hoc enim interpretatur nomen israel.** **Qui videt deum in ipso letetur a quo factus est.** **Quid est ergo frater quia diximus nos ad ecclesiam pertinere sanctorum? Nunc quid iam videmus deum? Quomodo sumus israel: si non videmus? Et quidam visio huius temporis: erit altera visio futuri temporis. Visio que modo est: per fidem est: visio que futura est per speciem erit.** **Si credimus: videmus: si ama****

mus: videm⁹. **Quid videm⁹: Deū.** Ubi ē ipse deus: **Interroga Johannē.** **Be⁹** caritas est. **Bēdicam⁹** nomē ei⁹ sanctū: et gaudeam⁹ in deū: si gaudeamus in caritatem. **Quisq⁹** h⁹ caritatē: vt qd illum mittimus longe vt videat deū: **Consciam** suā attendat: et ibi videt deū. **Si caritas** ibi non habitat: nō ibi habitat de⁹. **Si autem caritas** ibi habitat: deus ibi habitat. **Vult illū** forte videre sedentē in celo: habeat caritatē: et in eo habitat sicut in celo. **Argo** simus isrl: et letemur in eo q fecit nos. **Letet isrl** in eo q fecit euz. **In eo q fecit eū** letet: nō i **Arrio**: si in **Bonato**: nō in **Lecliano**: nō in **Proculiano**: non in **Augustino**: **In eo letet q** fecit euz. **Nos fratres** nō vobis cōmendam⁹ nosmetipos: s cōmendam⁹ vob deū: qz cōmendam⁹ vos deo. **Quō vobis deū** cōmendam⁹: **Ut diligatis eū** bono v⁹: non bono ipius: qz malo v⁹ si eum nō diligitis non malo ipius. **Nō enī** min⁹ habebit deus diuinitatē: si hō in illo non h⁹ caritatem. **Au crescis** ex deo: non ille ex te: et tñ tñ nos dilexit p⁹ atēq⁹ cū diligerem⁹: vt filium suū vnīcū mitteret mori p nobis. **Qui fecit nos:** fact⁹ est inter nos. **Quomō** nos ipse fecit: **Omīa** p ipm facta sunt: et sine ipō factum est nihil. **Quō factus** est inter nos: **Et vbum** caro factum est: et habitauit in nobis. **Ergo ipse** est in quo debem⁹ letari. **Nemo** sibi arroget: nemo sibi deroget ptes ipius: ab ipō est leticia q nos facit felices. **Letetur** israhel in eo qui fecit eum. **Et filij syon exultent in rege suo.** **Ipe** est isrl: filij ecclie sunt: qz syon fuit qui dem vna ciuitas que cecidit. **In eius** reliquijs habitabāt qdem scī t⁹ aliter: s syon vera et hierlm vera: qz ipa syon que hierusalem: eterna est in cel: q est mater n⁹. **Sp⁹** sa nos genuit: ipa est ecclia sanctoruz: ipa nos nutriuit: ex pte pegrina: ex magna pte manēs in celo. **Ex pte** qua māet i celo: beatitudo angeloz est: ex pte q pegrinat i hoc seculo: spes est iustoz. **Be illa** dictum est: **Gla** in excelsis deo. **Be** hac dictū est: **Et in terra** pax hoibus bone voluntatis. **Quia** g i hac vita gemūt et desiderāt illā patriaz: currant dilectiōe: nō pedib⁹ corpis: nō q⁹ rant naues: s pennas: duas alas caritatis apprehēdāt. **Que** sūt due ale caritatis: **Bi** lectio dei et dilectio primi. **Peregriamur** enī: suspiram⁹: gemim⁹. **Venerunt** ad nos i⁹ de patria n⁹: ipas vobis recitam⁹: **Letetur** isrl in eo q fecit eum: et filij syon exul-

tent in rege suo. **Qd dixit:** qui fecit eum: s dixit in rege suo. **Qd audistis** isrl: id sūt filij syon: et qd audistis: in eo q fecit eū: s est in rege suo. **Filius** dei q fecit nos: fact⁹ est inter nos: et rex n⁹ regit nos: qz creator noster fecit nos. **Ipe** est tamē p quem facti sumus: q est p quē nos regimur: et iō christiani: qz ille christus. **Christus** a chrismate dictus est: id est ab vnctione. **Reges** aut vngebantur et sacerdotes: ille vō vnct⁹ est et rex et sacerdos. **Rex** pugnavit p nobis: sacerdos obtulit se p nobis. **Quī** pugnavit p nobis qsi victus est: iure aut vicit. **Crucifixus** est enī: et de cruce sua in q erat fix⁹: diabolū occidit: et inde rex n⁹. **Uñ** autē sacerdos: **Quia** se p nobis obtulit. **Bate** sacerdoti qd offerat. **Quid** inueniret hō qd daret: **Mundā** victimā. **Quā** victimam? **Quid** mūdū pōt offerre pctor: **Omīque:** o impie: qd attuleris immūdū est: et si aliqd mūdū p eo offerēdū est. **Quere** apd te qd offeras: nō inuenies. **Quere** ex te qd offeras: nō delectat anetib⁹: nec hircis: nec tauris. **Oīa** ipius sunt: et si nō offeras. **Of** fer g illi mūdū sacrificiū. **Sz** pctor es: impius es: s cōsciam inqnatā habes. **Pote** ris forte aliqd mūdū offerre purgat⁹. **Sed** vt purgeris aliqd p te offerēdum ē: **Quid** g p te oblaturus es vt mūderis: **Si** mundatus es: poteris offerre qd mūdū ē. **Of** ferat g seipm mūdus sacerdos: vt mūdet hō qd christus fecit. **Nihil** mūdus inueit in hoibus qd offerret p hoibus: seipm obtulit mūdā victimā: hostiā immaculatā. **Felix** victima: vera victima: mūda victima: hostia immaculata. **Nō** g h obtulit quod nos illi dedim⁹: imo h obtulit qd a nobis accepit: et mūdū obtulit. **Carnem** enī a nobis accepit: hāc obtulit. **Sed** vñ illaz accepit: **Be** vtero vginis **Marie**: vt mūdā offerret p immūdis. **Ipe** rex: ipse sacerdos: in eo letemur. **Laudent** nomē eius in choro. **Et chorus** qd significat: **Mul** ti nouerūt chorū: et qz in ciuitate loqmur p pe oēs norunt. **Chorus** est p⁹sentio cantantium. **Si** in choro cātemus: p⁹corditer cantemus. **In choro** cantantiū qsq⁹ voce discrepauerit: offendit auditū: et p⁹turbat chorū. **Si** vox incōueniēter cātantis disturbat p⁹centum cantantiū: quō disturbat heresis dissonās p⁹sensus laudatiū: **Chorus** christi iam totus mūdus est. **Chorus** christi: ab oriente in occidētē cōsonat. **Videa** mus si tñ extenditur chorus christi. **Bicit**

psalm^o alius: **A** sol ortu vsq; ad occasum: laudate nomen dñi. **L**audet nomē eius in choro. **I**n tympano ⁊ psalterio psallant ei. **Q**uare assumit tympanū ⁊ psalterium: **U**t nō sola vox laudet: s; ⁊ opa. **Q**uā assumit tympanū ⁊ psalteriū man^o ⁊ cūat voci: sic ⁊ tu si qñ allā cātas: porrigas ⁊ panes esuriēti: vestias nudū: suscipias pegrinuz: nō sola vox sonat: s; ⁊ manus ⁊ sonat: q; v̄bis facta ⁊ cordant. **A**ssumpsisti organum: ⁊ sentiāt digiti lingue. **E**t ipm mysterium tympani ⁊ psalterij nō est tacendus. **I**n tympano corium extendit: in psalterio chorde extēdunt. **I**n vtroq; organo caro crucifigit. **Q**z bñ psallebat in tympano et psalterio q̄ dicebat: **V**ibi mūdus crucifusus est: ⁊ ego mūdo. **I**pm psalteriū vsq; tympanum tollere te vult q̄ amat cāticū nouū: q̄ te docet qñ tibi dicit: **Q**ui vult esse meus discipulus: abneget semetipm: ⁊ tollat crucem suā: ⁊ sequat me. **N**on dimittat psalterium suū: nō dimittat tympanū: extendat in ligno: ⁊ sicet a ꝑcupiscētia carnis. **P**er ut q̄to plus fuerint extēti: tāto acutius sonant. **U**t q̄ acute sonaret **P**auli apli psalteriū: quid dixit? **Q**ue retro oblitus: in ea q̄ añ sunt extētus: sequor ad palmā sup̄ne vocatiōis. **E**tendit seipm: tetigit christus: ⁊ sonuit dulcedo veritatis. **I**n tympano ⁊ psalterio psallāt ei. **Q**z **O**m̄ bene facit dñs in populo suo. **Q**uid tam bñficiū: q̄ mori ꝑ impijs: **Q**uid tā bñficiū q̄ sanguine iusto deleri chirographū peccatoris: **Q**uid tā bñficiū: q̄ dicere: non ad me ꝑtinet qd̄ fuistis: estote qd̄ nō fuistis. **B**ñfacit dñs in ꝑplo suo: dimittēdo peccata: ꝑmittēdo vitā eternam: **B**ñfacit auersum ꝑuere: repugnātē adiuuare: vicentem coronare. **B**ñfacit dñs in populo suo. **E**t exaltabit mansuetos i salutem. **E**xaltant supbi: s; nō in salutē. **M**āsuēti in salutem: supbi in mortē. **I**deo supbi ipi se exaltant: ⁊ dñs eos humiliat: mansueti aut̄ ipi se humiliat: ⁊ de^o eos exaltat. **E**xaltabit māsuētos in salutē. **E**xaltabunt sancti in gloria. **A**liqd̄ volo dicere: audite attētius de glia sanctorū. **N**emo enim est q̄ nō amet glām: s; glia stultoꝝ popularis illa que dicit: habet illecebrā delectationis: vt ad laudē suā ⁊ honoreꝝ hoim quisq; cōmotus: velit sic viuere vt predice tur ab homibus quibuscūq; quomōcūq; **H**inc homies insani effecti ⁊ inflati: ianes intus: foris tumidi: etiam res suas ꝑdere

volūt: donādo scenicis: histrionib^o: vena toribus: auguris. **Q**uanta donant: quanta impendunt: **E**ffundunt vires nō patrimoni tantū: sed etiam animi sui. **I**sti fastidiunt pauperem: quia nō clamat popul^o: vt pauper accipiat: clamat auteꝝ pauper: vt venator accipiat. **I**lli ergo vbi eis non clamat: nolunt erogare: **U**bi clamat ab insanis: insaniūt omnes: ⁊ sunt omnes insani: ⁊ qui expectatur: ⁊ qui expectant: ⁊ qui donant. **I**nsana ista gloria reprehendit a domino: improbat ante oculos omnipotentis: **E**t tamē fratres mei christus sic impropertat suis ⁊ dicit. **N**on a vobis accepi tantū q̄stum acceperūt venatores: ⁊ illi vt donaretis: de meo donastis. **E**go autē nudus eram: ⁊ nō vestistis me. **E**t illi. **E**t qñ te vidim^o nudū: ⁊ nō vestiuim^o te: **E**t ille. **S**um vni ex minimis meis nō fecistis: nec mihi fecistis. **S**ed eum vis vestire qui tibi placet: in quo tibi christus displicet. **V**estire vis venatorē: quo forte victo erubescas. **C**hristus nunq; vincitur: ⁊ diabolum vicit: ⁊ pro te vicit: ⁊ tibi vicit: ⁊ in te vicit. **T**alem victorem vestire non vis: **Q**uare? **Q**uia minus clamatur: minus insanitur: **P**ropterea isti qui tali gloria delectāt: in conscientia sua nihil habent. **Q**uomō exhauriūt arca: vt vestes mutēt: sic exinaniunt ipam conscientiā: vt nihil ibi habeant preciosum. **S**ancti autē qui exultāt in gloria: quomō exultant: non opus est vt nos dicamus: ipius psalmi audite sequentem versum: **E**xultabūt sancti in gloria. **V**etabuntur in cubilibus suis. **N**ō i theatris: non in amphitheatris: non in circis: non in nugis: non in foris: sed in cubilib^o suis. **Q**uid est in cubilibus suis? **I**n cordibus suis. **A**udi apostolū **P**aulum exultātem in cubili suo. **N**am gloria nostra h̄ est: testimoniū ꝑscientie nostre. **R**ursuz timendum est: ne quisq; apud seipm fiat sibi placens: ⁊ quasi supbus de ꝑsciētia sua glorie tur. **B**ebet enī q̄sq; cuz tremore exultare: qz donū dei est vñ exultat: nō meritū suū. **E**tenī sunt mlti sibi placētes: ⁊ iustos se eē arbitrātes: ⁊ ꝑcedit aduersus illos alia pagina dicens. **Q**uis gloriabit castū se habere cor: **A**ut q̄s gloriabit mūdū se esse a peccato: **E**t ergo q̄dam modus in cōscientia gloriandi: vt noueris fidem tuam esse sinceram: noueris esse spem tuam certam: noueris caritatem tuam esse sine simulatione. **S**ed quoniam multa sunt adhuc for-

Alia lra.
Quia bñpla
atum est dño.

te que p̄sit offendere oculos dei: lauda eū qui tibi ista donauit: tunc perficiet q̄d donauit: Prop̄hea cū dixisset: Letabū̄t i cubilibus suis: ne q̄si sibi placētes viderentur: adiūxit statim. **Exultatiōes dei in faucibus eorū.** Sic letabunt in cubilibus suis: vt nō sibi tribuāt q̄d boni sunt: s̄ illum laudēt a quo acceperūt q̄d sunt: a q̄ vocant vt pueniant ad id q̄d nondū sunt: et a quo sperāt p̄fectionem: cui gr̄as agūt: q̄ inchoauit: **Exultatiōes dei in faucibus eorū.** **Vi videte sanctos: videte gl̄iaz eorū: videte q̄ vniuersū mūdū: videte q̄ exultatiōes dei sunt in faucib⁹ eorum.** **Et framee bis acute in manibus eorū.** **Framea appellat̄ quam vulgo spatam dicunt.** Sunt enī gladij ex vna pte acuti: ip̄e sūt machere: ip̄e aut̄ framee: ip̄e et rūp̄bee: ip̄e etiā spate appellant̄. Magnū mysteriū h̄ hoc genus ferramētī: q̄d ex vtraq̄ parte acutū est. **Ipe framee sunt bis acute in manib⁹ eorū.** **Frameas bis acutas intelligimus s̄monē dñi: et vna framea est: s̄ ideo multe dicuntur: q̄ multa ora sunt: et mille lingue sunt sanctorū.** **Sermo q̄ dei: gladi⁹ bis acutus.** **Uñ bis acutus:** **Bicit de tp̄alibus: dicit de eternis.** **In vtrūq̄ p̄bat q̄d dicit: Et cū quem ferit sepat a mūdo.** **Nōne ip̄ius est gladius: de quo dñs dicit: Non veni pacem mittere in terrā: s̄ gladiū: Attendite quō venit disūgere: quomō venit separare.** **Siliūgit sc̄tōs: disūgit ip̄ios: se parat a te q̄d te impedit.** **Filius vult suire deo: p̄r nō vult: venit gladius: venit s̄mo dei: diuidit filiū a p̄re.** **Filia vult: maf non vult: gladio diuidit ab inuicē.** **Mar̄ vult: s̄ socrus nō vult: veniat gladius bis acutus: offerat p̄missionē vite p̄sitis et future: p̄solatiōē tp̄alium: eternorū p̄fruitionez.** **Ecce gladius ex vtraq̄ pte bis acut⁹: promittens tp̄alia in q̄b⁹ nos nō sefellit.** **Nōne eccl̄a dei p̄ totū mūdū non erat: Ecce est: antea legebat̄ et nō videbat̄: mō sic legitur: ita cernit̄.** **Quicq̄d tp̄alif nobis p̄missum est: ad vnā ptem gladij p̄tinet: q̄cqd i sempiternis: ad alteraz ptem gladij p̄tinet.** **Habes spem futuraz rez: habes p̄solatiōnem p̄sentiaz.** **Noli retrahi ab eo q̄ vult retrahere.** **P̄r: mater: soror: vxor: sit: amicus sit: nō te retrahant: et vtil̄ tibi erit gladius bis acut⁹.** **Quis te ille sepat: male te tu cōglutinas.** **Venit q̄ dñs ferēs gladium bis acutū: p̄mittēs eterna: implēs tp̄alia.** **Nō iō duo testamēta dicunt̄.** **Que erant q̄ fra-**

Alia lfa.
f gutture

Alia lfa.
f gladij anapt
tes.

mee bis acute in manib⁹ eorū: **Duo testamēta ad gladiū bis acutum p̄tinet: Vter⁹ testamētū terrena p̄mittit: nouūz eterna.** **In vtroq̄ s̄mo dei verax inuent⁹ ē: vt gladius bis acutus.** **Quare q̄ in manib⁹ et nō in linguis: Et framee bis acute inqt̄ i manibus eorū.** **In manib⁹ dixit in p̄tate.** **Acceperūt q̄ s̄monem dei in p̄tate: vt vbi vellēt dicerent: cui vellēt dicerēt: nō timerēt potestātē: nō p̄temnerent paup̄em.** **In manibus enī habebāt gladiū: qua volebant vibrabāt: vsabant: p̄cutiebāt.** **Et h̄ totū erat in p̄tate p̄dicantiū.** **Nam si nō est in manibus s̄mo: ne forte aliquis dicat: quō s̄mo est gladius bis acutus: et quō in manibus?** **S̄ ergo s̄mo nō est in manibus: quare scriptum est: Factus est s̄mo domini in manu Aggei p̄phete: Nunqd̄ fratres s̄monem suū deus in digitis ip̄ius fecit: Quid est: i manu ip̄ius factus est: In potestate illi datum est p̄dicare s̄monem domini.** **Postremo possum⁹ et has man⁹ alif intelligē.** **Nā q̄ locuti sunt in lingua: habuerūt sermones dei: qui scripserūt i manib⁹.** **Et framee bis acute in manibus eorū.** **Jam fratres videte sanctos armatos.** **Attendite strages: attendite gloriosā p̄elia.** **Si enim impator et miles: si miles et hostis: si bellū et victoria: quid fecerūt isti habentes in manibus frameas bis acutas: **Ad faciendas v̄dictas in gentibus.** Videte si non est vindicta facta in gētib⁹: quotidie ip̄a fit: hoc agimus et nos loquendo.** **Attendite quō cese sunt gentes babilonie.** **Illi reddid̄ dupluz: Sic enī de illa sc̄ptū est: Reddite illi duplum ad quod fecit.** **Quō redditur duplum: Bellāt sancti: educunt frameas bis acutas: sūt strages: sūt occasiōnes: sepatiōnes.** **Quomō illi duplū redditur: Illa q̄n poterat p̄sequi christianos: carnem occidebat: deum non confringebat.** **Adodo illi dupluz reddid̄: et pagani extinguunt: et idola frangunt.** **Quomō inquiet pagani occidunt: Quomō nisi cū christiani sūt: Quero paganū: et nō inuenio: christianus est.** **Ergo mortuus est pagan⁹.** **Nā si nō occidit: vnde dictū est Petro: **Mastra et māduca: Unde ip̄e Saulus occisus est p̄secutor: et Paulus erectus est p̄dicator: Quero Saulū p̄secutorē: et nō inuenio: occisus est.** Unde: **De framea bis acuta.** **Sed q̄ occisus in se: et viuificatus i christo: Ideo cōfidens dicit: **Quo autez iam nō ego: viuit aut̄ in me christus. Quō******

Alia lfa.
f faciendā v̄dictā in nationibus

illi: sic p illu. Etiam cu factus eet pdicator accepit z ipse in manib⁹ frameam bis acuta: ad faciendā vindictā in gentib⁹. Et ne vere tu putares boies ferro pcuti: sanguine fundi: vulnera in carne fieri: sequitur z exponit. **Obiurgationes in pplis.** Obiurgatio q̄ est: **Correptio:** Procedat ex vobis framea bis acuta. Nolite cessare: dedit illam vobis deus p modulo vestro. Qualis homo es q̄ idola col? Sic amico tuo: si tñ remāsit cui dicas: Qualis homo es q̄ dimisisti eū a quo factus es: z adoraf qd fecisti? Melior est faber: q̄ qd fabricat faber. Si fabz adorare erubescis: adorādo qd faber fecit nō erubescis: Quē cepent erubescere: cū cepent cōpungi: fecisti vulnus de framea: puenit ad cor: moritur⁹ est vt uiuat. Framee bis acute in manib⁹ eorū: ad faciendā vindictā in gētib⁹ obiurgationes in pplis. **Et alligēt reges eorū in cōpedibus: z nobiles eorū in vinculis ferreis.** Et faciāt in eis iudiciū cōscriptū: Facile exposui mus quō de frameis cadāt z exurgāt: separent z pgregent: vulnerent z sanētur: moriātur z uiuāt. **Sz qd faciem?** Quō exponemus ad alligādos reges eorū in cōpedib⁹: Reges gētiū alligādi in cōpedib⁹: z nobiles eorū in vinculis: addidit ferreis. **Adestote vt cognoscat qd nosst.** In cū versus q̄s cepim⁹ exponē obscuri sūt: sed illud qd ex illis dicitur sū nō est nouū. **Jā notū est vob:** q̄ mō nō discē op⁹ habeatis: sed cōmemorari. **Ad b aut voluit de⁹ obscure poni qsdā versus suos:** nō vt aliqd nouū de illis seruet: sed vt iā qd inusitatū erat obscuris expositis innouet. **Novim⁹ reges factos christianos: nouim⁹ nobiles gētiū factos christianos.** Sāt hodieq̄: z fuerūt: z erūt: z nō cessant framee bis acute in manib⁹ scōp. **Quō q̄ ligatos cōpedib⁹ z vinculis ferreis intelligim⁹:** Scit caritas vestra z eruditio: qz in ecclesia nutritis: z soletis audire diuinas lectiones: qm infirma mūdi elegit de⁹: vt pfunderet fortia: z stulta mūdi elegit de⁹ ad cōfundēdos sapiētes: z ea q̄ nō sūt tanq̄ ea q̄ sūt: vt que sunt euacuent. **Sic em ait Apłus:** Videte vocationē vestraz fratres: qz non multi sapiētes sm carnem: nō multi potētes: nō multi nobiles: sed stulta mūdi elegit deus: z infirma mundi vt confunderet fortia: z ignobilia z cōtēptibilia elegit deus: vt ea q̄ nō sunt tanq̄ q̄ sūt: vt ea q̄ sunt

euacuent. Venit de⁹ christus pdesse omnibus: sed elegit pdesse imperatori de piscatore: nō piscatori de imperatore: z elegit ea que nulli⁹ momēti erant in mundo. **Ipos impleuit spūs sancto: dedit eis frameas bis acutas: pdicare pcepit euāgelū: et ire p totū orbem terraz.** Fremuit mūdus: erexit se leo aduersus agnū: sed fortior leone inuētus est agnus. **Leo vict⁹ est seuiendo: agnus vicit patiendo.** **Conuersa sunt corda hoīm ad timorē christi: ceperūt reges: ceperūt nobiles miraculis cōmoueri pphetie ad iplatione turbari: vidē in vñs nomē pcurrere in genus humanū.** Et qd facerent? **Multi elegerūt ignobilitatem: z dimittentes domos suas: z substantias suas distribuētes pauperibus: cucurrerunt ad pfectionē.** **Tali ergo inspecto dicitur a dño: si vis pfectus esse: vade vende omnia que habes z da pauperibus: z veni sequere me: z habebis thesaurū in celo.** **Multi ex nobilibus fecerunt hoc: sed cessauerunt isti nobiles esse gētiū: elegerunt paupertatem in seculo: nobilitatem in christo.** **Multi aut tenent ipsam nobilitatē in christo: tenēt regias potestates: z sic sunt christiani.** **Ipsi sunt tanq̄ in cōpedibus: z tāq̄ in vinculis ferreis.** **Unde hoc: Ne progredierent ad illicita compedes acceperunt: cōpedes sapientie: compedes verbi dei.** **Quare ergo vincula ferrea z non aurea: Ferrea sunt q̄ diu timent: ament z aurea erunt.** **Attēdat caritas vestra quid loquar.** **Audistis modo apostolū Joannē: Timor nō est in caritate: sed perfecta caritas foras mittit timorem: qz timor tormentum habet: hoc est vinculū ferreum.** **Et tñ nisi timore incipiat homo deū colere: non pueniet ad amorē: Initiū sapientie timor domini.** **Incipit ergo a vinculis ferreis: finitur ad torquē aureā.** **Victū est em de sapientia: Et torquē auream circa tuam ceruicem.** **Nō tibi imponeret torquē aureaz: nisi primū in cōpedibus ferreis te alligasset.** **Cepisti a timore: consumaris a sapientia.** **Qz multi sunt qui ppterea nolūt male facere: qz gehēnas timent: qz cruciatus timent: z nondū amāt iusticiā.** **Si illis pmitteretur impunitas z diceret eis: Facite qd vultis securi: impunitū erit vobis: emitterent pgressus libidinum suarum in queq̄ nequissima: z maxime fratres mei: maxime reges z nobiles: quibus nō facile dicit qd fecisti.** **Nam pauper homo z si nō timeat**

Alia lra.
Increpatōes

Alia lra.
Ad alligādos

manicis.

deū: qz nullarū virū est: nullarū facultatū: ne cū se cōmouerit in supplicū rapiat: cessat timore hoīs z si nō dei. Potētes aut mūdi reges: nobiles nisi deū timeāt quid timebūt: Sed p̄dicatur illis: z p̄cutiuntur framea bis acuta. **B**icif illis quia est q̄ ponat alios ad dexteram: alios ad sinistraz: vt dicat eis q̄ a sinistris sunt: **I**te in ignem eternū q̄ parat̄ est diabolo z angelis ei⁹. **N**ondū diligūt iusticiā: sed timent penā: z timēdo penā iā acceperūt cōpedes: z in vinculis ferreis eruditur. **V**enit ad nos potens homo de seculo: offendit illū vxor sua: aut forte cōcupiuit alterius pulchritē: aut alterā dinozem: vult dimittere eam quā habet z nō facit: audit a seruo dei: audit a p̄beta: audit ab Ap̄lo z nō facit: audit ab eo in cuius manibus est framea bis acuta: nō facies: nō lz tibi: nō pmisit de⁹ di mitti vxores excepta causa fornicationis: **A**udit hoc: timet z nō fac. **P**edes leues iam p̄grediebātur in lapsum: cōpedibus tenētur: habet vincula ferrea: timet deum. **B**icif illi: **D**amnabit te deus si feceris: iudex est sup̄ oēs: audit gemitū vxoris tue: reus teneberis in cōspectu eius. **H**ac p̄cuti piscēna blādif: hac p̄ea deterref. **I**bat. n. ad sentiēdū prauē cupiditati: nisi vincula ferrea retinerēt. **B**icaz qd̄ plus est. **S**z dicat: **C**ōnere iam volo: nolo iam vxorem: nō pōt. **Q**uid si tu vis z illa nō vult: **N**ūqd̄ p̄ continentā tuam debes illam facē fornicariam: **S**i alij nupserit te viuo: adultera erit. **N**on vult tali lucro deus compensare tale damnū. **R**edde debitū: z si non exis: redde. **P**ro sanctificatione p̄fecta deus tibi cōputauit: si quod non debet exis: s̄ reddis qd̄ debetur vxori. **T**imes nō facis: p̄cutiuntur vincula tua. **A**udi quia vinculis ferreis constrictus es. **A**lligatus es vxori: ne quesieris solutionē. **S**uz est: ferreum est. **N**am quando dominus hoc ait: ostendit quia vinculū est ferreū. **A**dolēscētes audite: **V**incula ferrea sunt: nolite pedes mittere: ne euz miseritis: artius cōstringamini cōpedibus. **T**ales compedes cōsolidant vobis z episcopi manus. **N**ūquid nō fugiunt in ecclesia cōpediti z soluitur: **H**i viri fugiunt huc volētes dimittere vxores suas: z hic artius colligantur. **N**emo soluat has cōpedes: quos de⁹ cōiunxit homo nō separet. **S**ed dura sunt vincula. **Q**uis nescit ipsam duriciā: **B**oluerūt apostoli z dixerūt: **S**i talis causa ē

cū vxore non expedit nubere. **S**i vincula ferrea sūt: nō opus est vt illic pedes mittātur. **E**t dñs. **N**ō oēs capiunt verbū istud: s̄ q̄ pōt cape capiat. **A**lligat̄ es vxori: ne quesieris solutionē: qz alligat̄ es vinculis ferreis. **S**olut̄ es ab vxore: ne quesieris vxores: nō te obliges vinculis ferreis. **A**t faciāt in eis iudiciū p̄scriptū: s̄ ē iudiciū qm̄ faciūt sancti sup̄ oēs gentes. **Q**uare p̄scriptū: **Q**uia ista antea cōscripta sunt: z mō cōplentur. **E**cce mō sūt: aliqui legebant z nō fiebāt. **E**t cōclufit ita. **G**loria hec est oibus sanctis ei⁹. **P**er totū mundū: z per vniuersas gētes: hoc sancti agūt: z sic glorificānt: sic exultant deū in faucib⁹ suis: sic letant in cubilibus suis: sic exultāt in gloria sua: sic exaltātur in salute: sic cantāt canticum nouū: sic dicunt **A**lleluia: corde: ore vita: **A**men.

ExPLICIT Tract. de p̄s. CXLIX.
ExPLICIT Tract. de p̄s. CL.

Prefatio.

Quāuis ordo psalmoz qui mihi magni sacramēti videntur cōtinere secretuz: nondū mihi fuerat reuelatus. **T**amē qz oēs centū qn̄quaginta numerātur: etiā nobis q̄ totius ordinis eorū altitudinē adhuc acie mentis nō penetrauimus: insinuat aliqd̄: **U**si nō impudēter q̄ntū dñs adiuuat: disputare possum⁹. **P**rimū q̄ndenarius numer⁹: ex q̄ iste multiplicat. **Q**d̄ em̄ valent q̄ndecim in ordine singuloz: s̄ valēt centū q̄nq̄ginta in ordine denaroz: qm̄ q̄ndecies denos faciūt: hoc valēt mille q̄ngenti in ordine cētenaroz: qm̄ q̄ndecies centeni sunt: hoc valent q̄ndecim milia in ordine millenaroz: qm̄ q̄ndecies mille sunt. **Q**uindenarius q̄ numerus cōcordiā significat duum testamētōrū. **I**n illo em̄ obseruat̄ sabbatū qd̄ significat quietē: in isto dñicus dies qui significat resurrectionē. **S**abbatū autē est dies septimus: dominic⁹ vero post septimū qd̄ nisi octauus: idē qui p̄mus habēdus est. **I**pse em̄ dicitur etiā vna sabbati: vt deinde sit secunda: tertia: quarta: z viceps vsq̄ ad septimū sabbatū. **A** dominico autē vsq̄ ad dominicū octauus est dies: vbi testamēti noui reuelatio declarat: qd̄ in veteri tanq̄ sub terrenis p̄missionibus tegebatur. **S**eptē porro z octo quindenarii sūt. **T**ot sunt z cantica que appellātur graduum: qm̄ totidem fuerūt etiam templi gradus. **D**einde etiā quinq̄genarius numer⁹